

Zwanger, wat nu?

‘Ik denk dat ik zwanger ben,’ zegt ze plompverloren.

Op een zomernamiddag zijn mijn vriendin en ik neergestreken bij café De Druif aan het Rapenburgerplein. We hangen al een tijdje in de rotanstoelen op het verlaten terras in de schaduw van de gevel waar in halfvergane letters ‘Likeurstokerij De Druif’ op staat. De pui van het café steekt scherp af tegen de strakblauwe lucht. Ik dagdroom over het schilderij dat ik aan het maken ben. Alleen de schets staat op het doek. Toch zie ik het kant-en-klare schilderij in al zijn geniale pracht voor me. Met grote kobaltblauwe vlakken, één van de duurste kleuren die ik bezit.

‘O...,’ stamel ik, nauwelijks hoorbaar.

Het geluid blijft halverwege mijn strottenhoofd wachten op goedkeuring van boven. Spontaan in juichen uitbarsten of desnoods van wanhoop wegrengen is voor mij niet weggelegd. Ik heb geleerd me niet te laten kennen, ‘want je weet maar nooit’, zoals mijn ouders zeiden. Ze lieten niet na om bij elke mogelijkheid te roepen: ‘Je weet niet wat er nog staat te gebeuren’ en ‘Nooit te vroeg juichen’. Uitingen van primaire emoties hadden ze uit hun instrumentarium gebannen en behoren dus ook niet vanzelfsprekend tot de mijne.

‘Hoezo zwanger?’ vraag ik tot overmaat van ramp.

‘Hoezó zwanger?’ herhaalt ze mijn vraag. Ze kijkt me afwachtend aan.

Als ze door mijn reactie maar niet denkt dat ik de test in twijfel trek of dat ik het kind niet wil. Het is een domme, uit nood geboren vraag. Waarom roep ik niet onmiddellijk uit: ‘Geweldig’, ‘Wat hou ik van je’ of ‘Nu gaan we samen aan onze toekomst bouwen?’, zoals in films?

Zwanger, en dan? Ik kan me er geen voorstelling van maken. Een kind? Ik voel mezelf nog kind. Mijn kind-bewustzijn heeft mijn jeugd overleefd en is nog springlevend. Als het zo doorgaat zal het de ouderdom nog overleven! Een baby krijgen zal een kentering gaan betekenen in onze verhouding, daar ben ik zeker van. Het zal ons leven totaal veranderen.

Een bombardement van vragen legt een vernietigend tapijt over mijn infantiele fantasiewereld. Hoe zal het vaderschap mijn kunstenaarschap gaan beïnvloeden? Blijft er nog genoeg tijd over om aan dagdromen te besteden? Raak ik nu voorgoed mijn vrijheid kwijt? Valt er nog ongestoord te werken en zullen mijn artistieke ideeën

niet opdrogen door gejangel of moet ik alle tijd en energie besteden aan opvoeden, speelgoed opruimen en bordspelletjes doen? Wat heb ik een hekel aan spelletjes. Seks, kunst en vrijheid, ik kan het wel op mijn buik schrijven. Bezeten van neuken en schilderen, niet speciaal in die volgorde, zie ik de toekomst met de grootst mogelijke onzekerheid tegemoet. Moet ik me van nu af aan als volwassene gaan gedragen, en zo ja: wat houdt dat dan in? Ik moet het uitschreeuwen, buiten zinnen raken van geluk en blijdschap. Ik moet haar zeggen dat alles goed zal komen, dat ze zich geen zorgen hoeft te maken, niet over geld, niet over opvoeden, niet over mij. In plaats daarvan verzucht ik alleen maar: ‘O...’

‘Zwanger, en wat nu?’ vraag ik. Geen antwoord. Ze is vermoedelijk net zo onzeker. Wie weet vraagt zij zich af of ik een goede vader zal zijn en of ik haar niet in de steek zal laten voor een mooie jonge vrouw nu ze vast en zeker verandert in een afgetobde moeder. Moeder de vrouw met een uitdijend lichaam met verf en poep onder haar nagels is geen prettig vooruitzicht.

Niet bij machte om op te staan en het terras te verlaten, zitten we zwijgend tegenover elkaar als deugnieten die zojuist zijn betrapt op kattenkwaad, onbekend met de straf die hen boven het hoofd hangt. We bestellen nog maar wat, dat lukt in ieder geval wel.

‘Moeten we iets doen?’ vraag ik, ‘moet je niet naar de dokter?’

‘Misschien wel’, antwoordt ze, ‘ik wil een vlokkentest laten doen. Straks krijgen we een mongool of zoiets en dan kan je dat artistieke oeuvre van jou wel op je buik schrijven.’ Blijkbaar voorvoelt ze mijn angst. Ik heb me vergist. Zij twijfelt niet en heeft alles al overdacht.

‘Wat is in godsnaam een vlokkentest?’ vraag ik.

‘Dan gaan ze met een naald door je buikwand en nemen een stukje uit de placenta.’

Ik schrik me rot.

‘Dat is een risico’, zegt ze, ‘maar ik wil geen kind met Down of een open ruggetje’.

Daar heb je het al. De ellende zal zich van nu af aan opstapelen en dit is nog maar het begin. Dit is bij uitstek haar domein. Hier is zij heer en meester. Hier weet ze adequaat te handelen en ik niet. Zoals altijd gooit ze in noodsituaties resoluut haar hulpeloosheid overboord, schudt haar afhankelijkheid van zich af en weet precies wat er moet gebeuren. Ik wil in omstandigheden die leven en dood aangaan het liefst met

stille trom en een staart tussen de benen wegsluipen en de problemen de problemen laten. Dan wil ik niet bestaan en denk ik mezelf weg. Ik schiet mezelf in een vliegende schotel de leegte in. Dat horror vacui lijkt me beter dan de aardse ellende.

Niet lang na haar aankondiging bezoeken we onze antroposofische huisarts. Zijn praktijk bevindt zich in een laantje aan het Vondelpark. We worden al lacherig in de wachtkamer. Meestal, als de diagnose een antroposofische wending neemt mondt onze meligheid uit in gegiechel en wordt het oppassen geblazen. We hebben antroposofen onder onze beste vrienden, daar niet van. De arts beschouwt lichaam en geest als een geheel waardoor een bezoek al snel een flinke hap uit de dag neemt. Die benadering spreekt ons aan. Hij is niet alleen sympathiek, hij strooit ook gul met recepten. Zijn pillen en druppels herstellen het verstoorde evenwicht tussen lichaam, geest en kosmos. Wij geloven in allerlei oplossingen, maar niet in oplossingen die, volgens mijn hooggeleerde broer, zo zijn verdund dat ze uit niet veel meer bestaan dan onwerkbare verdunningen van stoffen of planten als goud, bergkristal of wolfskers. Potjeslatijn noemt hij het wanneer hij de Latijnse benamingen leest. Zelfs een haai en een vlinder die een paar moleculen op kilometers afstand kunnen ruiken, beweert hij, zullen een druppeltje van het medicijn niet kunnen waarnemen, zo sterk is het verdund. Maar zolang je niks ernstigs onder de leden hebt kan het geen kwaad en een potje aandacht doet wonderen.

‘Gefeliciteerd’, zegt de arts vriendelijk lachend.

‘Ik wil een vlokkentest,’ vraagt mijn vriendin de arts op de man af. Er valt een lange stilte.

‘Ik moet het jullie afraden’, zegt hij uiteindelijk.

‘Sterker nog, ik kan er geen medewerking aan verlenen en zal jullie niet verwijzen’.

Hij kijkt mijn vriendin invoelend aan. Weigert hij nou verdomme mee te werken? Hoezo?

‘Ik moet het echt ontraden’, benadrukt hij nog eens, ‘het is namelijk niet zonder risico en bovendien is het in mijn ogen je reinste eugenetica’.

We zijn sprakeloos. Beschuldigt hij ons nou van eugenetica?

Buiten gekomen in het zonovergoten laantje spreken we onze verbazing tegenover elkaar uit. Verontwaardigd roep ik: ‘Dat is toch zeker zijn zaak niet?’

‘Hij mag best adviseren maar hij kan zijn medewerking toch zeker niet weigeren? Dat kan hij dus wel.

‘In mijn ogen is het vergelijkbaar met een automonteur die weigert om de auto te repareren omdat autorijden slecht is voor het klimaat’, benadruk ik mijn ergernis nog eens.

‘We gaan gewoon naar het ziekenhuis en dan zien we wel’, besluit mijn zwangere vriendin.

‘Maar laten we eerst wat gaan drinken bij het Filmmuseum in het park en dan pakken we de metro naar het AMC’, opper ik.

Op het terras, enigszins bijgekomen na een glas wijn spreek ik mijn zorg uit: ‘Kunnen we nog wel neuken nu je zwanger bent? Stel dat ik er tegenaan bots als het wat groter is?’

Ze neemt een slok spuitwater en zwijgt.

Een bejaard echtpaar betreedt het terras. Ze draaien hun stoelen naar de zon, leggen het hoofd in de nek en sluiten de ogen. Gelijktijdig vouwen ze gelaten, als op afspraak, hun handen in de schoot. Een glimlach glijdt over hun verweerde gezichten.